

Årsplan

Hei lille venn!
Velkommen hit til barnehagen. Jeg skal være her når du kommer inn døra og være din skytsengel når du trenger det. Du kan regne med meg. Jeg skal jakte på dine talenter og støtte deg når du vokser, og juble sammen med deg for dine små suksesser. Når du slutter, skal vi felle en tåre sammen.

**DEL 2 - PEDAGOGISK INNHOLD OG INFORMASJON -
VESLEFRIKK BARNEHAGE ÅLESUND SA
2023/2024**

VI ER KLARE FOR ET NYTT BARNEHAGE ÅR MED FOKUS PÅ: «100språkligheten!»

Et regionalt utviklingsprosjekt i samarbeid med RE inspirert nettverk i Ålesund.

Høsten er på en måte barnehagens vår, med nye muligheter! Nye barn og foreldre kommer, nye planer blir lagt og det yrer av liv ☺ I Veslefrikk har vi en pedagogisk plattform som er inspirert av filosofien fra barnehagene i Reggio Emilia, Nord-Italia. Det viktigste vi kan lære fra Reggio Emilia er en genuin tro på barna, og at de finner sin egen vei til læring. Pedagogikken vår fornyes og utvikles gjennom felles refleksjon over egen praksis og med barnet i fokus.

Årets utviklingsprosjekt er «100språkligheten!». Det er et felles prosjekt for RE inspirert nettverk i Ålesund. **Vi vil finne ut:**

«**Hvordan kan vi jobbe med språket, gjennom estetiske læreprosesser?**»

Reggio Emilia filosofien og sosialt samspill ligger i bunnen av alt vi gjør. Filosofien bygger i seg selv på demokrati og dialog. Vi tenker bedre i en gruppe enn når man skal tenke en og en om ting. Barns medvirkning, delaktighet, likeverd og samarbeid henger tett sammen med demokrati og filosofien vi jobber etter. *Demokrati er slik vi lever og bygger sammen i en stadig pågående prosess. Lek, IKT og fagområdene i Rammeplanen for barnehagen er noe vi jobber med hele tiden i forbindelse med de prosjektene vi jobber med.* Vi bruker dokumentasjon for å løfte frem det enkelte barnet og samarbeidet mellom barna.

Vi vet at vi ikke uten videre kan overta en filosofi og pedagogikk som er integrert i samfunnet rundt barnehagene i Reggio Emilia, men vi kan la oss utfordre og inspirere ☺ og gjøre det om til vår måte ☺

Vi er medlem av RE inspirert nettverk i Ålesund. Barnehagene møtes og vi reflekterer rundt ulike temaer, slik får vi et nytt syn på eget og andres arbeid i barnehagen. Dette gjør at vi har stort utbytte av dette samarbeidet.

**”Noen vet kanskje hva et barn er, men det er ingen som vet hva det kan bli.
Noen vet kanskje hva en barnehage er, men det er ingen som vet hva den kan bli.
Noen vet kanskje hva verden er, men det er ingen som vet hva den kan bli.”**

(“Lyttende Pedagogikk - etikk og demokrati i pedagogisk arbeid” Åberg og Lenz Taguchi 2006; 47)

Vi skal arbeide for at også dette skal bli et innholdsrikt og utviklende år både for barna og de voksne.

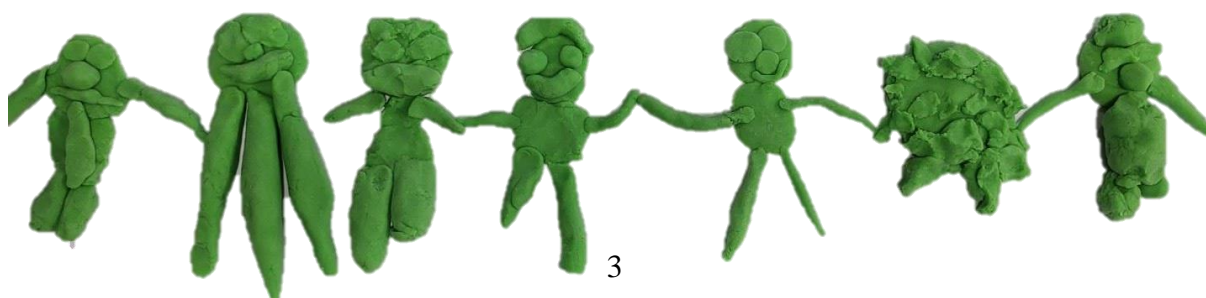
PS! Bilde bruken i årsplanene er vilkårlig.

INNHOOLD

DEL 2- PEDAGOGISK INNHOOLD

	Forord	side	2
1.	Lov om barnehager		4
2.	Rammeplanen for barnehager		5
3.	Tverrfaglig arbeid i barnehagen		6
4.	Felles verdigrunnlag		6
5.	Omsorg		7
	Lek		7
6.	Barnehagens pedagogiske plattform		8
	Inspirasjon fra Reggio Emilia		8
	Prosjektarbeid		11
	Digitale verktøy		12
	Læring		12
	Barns medvirkning		13
	Danning		14
7.	Årets satsingsområde:		
	«100 språklighet!» - Hvordan kan vi jobbe med språket gjennom estetiske læreprosesser?		14
	Psykososialt barnehagemiljø og likeverd		17
	Progresjonsplan for fagområdene		18
	Progresjonsplan for digital praksis		23
8.	Gjennomgående innhold		25
	"Årshjul" – det som skjer i løpet av året 2024-2025		
9.	Barnegruppene i barnehagen		30
	Overganger til barnehagen – i barnehagen – skolen		31
	Hvordan bli best mulig forberedt på skolestart		31
11.	Vurdering og vurderingsmetoder		33
13.	Sluttord		33

DEL 2 - PEDAGOGISK INNHOLD

Våre overordnede styringsdokumenter er barnehageloven og foreskriften for Rammeplanen for barnehagen, i tillegg til vår pedagogiske plattform. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

1. LOV OM BARNEHAGER

§ 1. FORMÅL

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."

§ 2. BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten."

2. RAMMEPLANEN FOR BARNEHAGER

Rammeplanen er det viktigste pedagogiske arbeidsredskapet vi har, og årsplanen er forankret i denne. Rammeplan for innholdet og oppgavene til barnehager beskriver arbeidet i barnehagen. Den sier også noe om barnehagens funksjon som samfunnsmandat, rammer for planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten. Emner og prosjektarbeid skal tilrettelegges slik at disse foregår gjennom aktiviteter, lek og sosialt samspill.

KRAVENE TIL UTFORMING AV DET PEDAGOGISKE INNHOLDET ER ANGITT GJENNOM:

- Forpliktende mål (overordnede mål el. formål).
- Krav til kvalitet i det sosiale samspillet i hverdagen.
- Sju fagområder som alle barn skal ha erfaringer med i løpet av et barnehageår:

- ☺ Kommunikasjon, språk og tekst
- ☺ Kropp, bevegelse, mat og helse
- ☺ Kunst, kultur og kreativitet
- ☺ Natur miljø og teknologi
- ☺ Antall, rom og form
- ☺ Etikk, religion og filosofi
- ☺ Nærmiljø og samfunn

Dette er fagområder vi stadig er innom når vi har prosjekter, emner eller aktiviteter i barnehagen.

Antall år i barnehage før skolestart kan variere. Likevel skal aktivitetene tilpasses og forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Barnehagen skal skape en progresjon i innholdet og bidra til utfordringer for barna, slik at hvert barn til enhver tid har noe strekke seg etter. (se progresjonsplan side 18-22) Opplevelser, aktiviteter og utfordringer skal øke i takt med alder og modning. Det er de ansattes ansvar at denne progresjonen finner sted.

3. TVERRFAGLIG ARBEID I BARNEHAGEN

"Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter." (Barnehageloven §2)

I barnehagen arbeider vi tverrfaglig og helhetlig i forhold til rammeplanens syv fagområder. Vi er ofte innom alle områdene i løpet av en vanlig dag i barnehagen, for eksempel i forhold til hverdagsaktiviteter, lek og sosialt samspill. Vi trekker også inn fagområdene i ulike prosjektarbeid og i forbindelse med turer i nærmiljøet.

Personalet gir barna utfordringer tilpasset barns ulike behov og utviklingsnivå, og sørger for at det blir progresjon i barnas opplevelser. I prosjektrapportene evaluerer vi i forhold til mål, men også i forhold til fagområdene.

4. FELLES VERDIGRUNNLAG

Barndommen er en livsfase med egenverdi i menneskets livsløp. Småbarnsalderen er ikke en periode som kun dreier seg om å tilegne seg tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter for å kunne ta del i de voksnes samfunn så raskt som mulig. Barndom er vekst ut fra egne forutsetninger.

FELLESKAP

- vi viser respekt for hverandres meninger og væremåter
- vi har fokus på relasjoner og løfter frem det positive hos barn og voksne
- vi er inkluderende
- våre handlinger viser at vi har et menneskesyn, hvor vi er åpne og interesserte i hverandres likheter og ulikheter

GLEDE

- vi byr på oss selv
- vi er engasjerte
- vi har positiv energi

UTVIKLING

- vi våger å reflektere over egen praksis
- alle har personlig utvikling
- vi arbeider kontinuerlig med vårt **barne- og lærings**syn
- vi ser og bruker alle ressurser i **Personalgruppen**

5. OMSORG

Vi vil gi barna omsorg i et inkluderende og anerkjennende miljø. En omsorgsfull relasjon er preget av nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg og oppdragelse handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barna mulighet til å gi og ta i mot omsorg innbyrdes, er et av barnehagens viktigste bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

«Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgs handlinger», (Rammeplan).

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg innebærer blant annet respekt, kjærlighet, lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Dette krever at vi voksne er ansvarsbevisste, nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling.

Omsorg har en verdi i seg selv, og er en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Det ligger mye omsorg i å gi barnet varierte utfordringer og rom for meningsfulle aktiviteter.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet, som for eksempel når barna leker og lærer, i stell, ved måltider og ved påkledning. Omsorg er nært knyttet til helse og trygghet, og er samtidig en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. God omsorg styrker barns forutsetning for å utvikle selvtillit og tillit til andre, og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og andre. I barnehagen skal barna møte voksne som er "til stede" med hele seg, og som gir barna den gode følelsen av at "det er godt å være akkurat meg, akkurat her, akkurat nå". Vi bruker trygghets sirkelen som verktøy i tilknytningsprosessen/ relasjonsbygging.

LEK

"Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter" (Barnehageloven §2 Barnehagens innhold).

Leken skal ha en framtrødende plass i barnas liv i barnehagen. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling, samtidig som vi skal legge til rette for et inspirerende og inkluderende miljø, der barn og voksne kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

I samhandling med andre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Vi må lære barna til å forstå lekesignalerne og skille mellom "på lek" og "på ordentlig". Det er i det sosiale samspillet med andre barn, at barna møter de største utfordringene. Her handler det om å gi og ta, samt å kunne inngå kompromiss og finne felles løsninger. Lek innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk.

Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Personalet skal være tilgjengelig for barna ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Det er viktig at vi voksne skaper tid og rom for lek, både inne og ute. Vi må gi barna de verktøy de trenger for å komme inn i leken. Vi må vurdere vår organisering av dagen i forhold til leken, og vi må være til stede der leken foregår for å kunne gi hjelp og støtte i utfordrende situasjoner. Alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Vi må dokumentere og observere barnas lekeprosesser for å kunne tilføre nye elementer i leken. Samspillet mellom barna, hvilke miljøer vi tilbyr barna og hvordan vi strukturerer dagen er helt avgjørende for hvordan leken foregår. Det er opp til oss å være til stede og lytte. Vi er bevisst på hvordan vi kommuniserer og inkluderer hverandre. Fokus på empati. Gjenkjenne og sette ord på følelser og anerkjenne andres følelser. Vi vil arbeide for å skape et miljø der barna respekterer og inkluderer hverandre.

Vi har fokus på samarbeid og oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre, lære av hverandre, være smarte kamerater for hverandre og å løse utfordringer sammen. Vi legger til rette for å styrke både enkeltindividets- og gruppens sosiale ferdigheter.

LEK ER VIKTIG FORDI:

- den tar utgangspunkt i barnets behov
- den gir glede og utfordringer
- den lærer barna regler for sosialt samspill
- den gir fysisk utfoldelse
- den utvikler barnas kreativitet, fantasi, språk, motorisk trening, tanker, identitet, følelser og selvfølelse.
- den gir mulighet for bearbeiding av vanskelige opplevelser
- den gir trening i konfliktløsning
- den gir mulighet for utforsking
- den har egenverdi – å leke er et mål i seg selv.

I Veslefrikk legger vi til rette for kreativ lek og gir materialene flere dimensjoner ved å bruke gjenbruksmaterialer, naturmaterialer og ferdigprodusert materiale sammen.

Leken skal ha en framtrødende plass i barns liv i vår barnehage. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Leken har mange uttrykksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre. Barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet, og ha et positivt samspill med andre barn og voksne. I samhandling med hverandre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Personalet skal organisere rom, tid og lekemateriell slik at de inspirerer til ulike typer lek.

Hva lærer barna i leken? Turtaking - følge spilleregler - øve på sosiale koder – timing - lærer å lese det sosiale spillet - ta imot beskjeder - gi beskjeder – lytter - bli lyttet til - lære å løse konflikter – lære å forhandle og fordele roller - lære om fleksibilitet - lære å regulere atferd - ta initiativ – lære å "tone seg inn" – lære et rikt og variert språk - øke ordforrådet - Bearbeide vanskelige følelser - Empati - sette seg inn i andres situasjon - prøve ut roller- få mulighet til å prøve og feile – mestring - bruke fantasien – oppøve oppmerksomhet og konsentrasjon - tilegne seg kunnskap og enda mer ☺

LEKEN ER SPONTAN, FRIVILLIG, INDREMOTIVERT OG STYRT AV BARNET SELV!

6. BARNEHAGENS PEDAGOGISKE PLATTFORM

Vi ønsker at barna skal lære gjennom sansene, sin nysgjerrighet og trangene til å utforske, i et positivt sosialt samspill med gjensidig respekt. Vi ønsker å se enkelt barnet og gi det opplevelsen av mestring, hvor erfaringene skal være preget av lek, glede og humor.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE PLATTFORM BYGGER PÅ: INSPIRASJON FRA REGGIO EMILIA

Vi er inspirert fra den pedagogiske tenkemåten Reggio Emilia og der henter vi vår inspirasjon. Vi er medlem i Reggio Emilia nettverket her i Ålesund, sammen med 7 andre barnehager (kommunale og private).

Barn er kompetente, nysgjerrige og forskende. I samspill med andre og miljøet rundt, skaper barn ny kunnskap og egen identitet. I barnehagen møter barn voksne som ser det unike hos hvert barn.

Barna får rike muligheter til å utvikle tanker, mot og kunnskap. Vi voksne er lyttende, ser og utfordrer barnets tanker og handlinger og lar oss inspirere av barnets nysgjerrighet og spørsmål. Vi jobber for å forene vitenskap, kunst, fantasi, kropp og sjel, ved å bruke barnas forskertrang, nysgjerrighet, undring og gleden av å finne ut av ting. Vi tilrettelegger for at det enkelte barn blir kjent med seg selv i relasjon til omverdenen. Vi formidler verdier som er grunnleggende for demokratiet og samfunnsutviklingen.

Læringsmiljøet skal være fleksibelt og tilrettelegges slik at det utfordrer barna, gi opplevelser og rike læringsmuligheter. Det fysiske miljøets muligheter skal komme tydelig fram, gi mening, skape helhet og sammenheng og en støtte i det pedagogiske arbeidet. Miljø og innhold struktureres slik at barn opplever medvirkning, positiv samhandling og får et rikt utvalg av førstehåndserfaringer innenfor tydelige rammer. Vi mener det er viktig at barna får være med på å påvirke sin egen hverdag. Barnehagen er først og fremst til for barna.

Prosjektarbeid er noe vi jobber med hele året. Prosjektarbeid gir mulighet for å gå i dybden på et tema slik at barn og voksne får flere perspektiver, kan dele erfaringer og skape ny felles kunnskap. Pedagogisk dokumentasjon skal være utgangspunktet for felles refleksjon, nye tanker, valg, vurdering og nye planer. Dokumentasjonen brukes som et refleksjonsverktøy for oss voksne og sammen med barna.

DE TRE PEDAGOGER – BARNET, DEN VOKSNE OG DET FYSISKE ROM ER EN VIKTIG DEL AV DENNE FILOSOFIEN:

BARNET

Barnas aktiviteter og medvirkning er grunnlaget for virksomheten. Jo mer barna får være aktiv i sin egen læringsprosess, jo mer lærer de. Barn tilegner seg kunnskap, ferdighet og verdier gjennom lek. De observerer, sanser og de leter. Barna bruker strategier for læring, de prøver ut hypoteser, de feiler, de tar pauser og de prøver

igjen. Barna er forskere. Gjennom lek og samhandling med andre bygger de sin egen læring. Barnet har ressurser, og kan skape sin egen kunnskap. «Smart kamerat» - barna bidrar med sin kompetanse inn i fellesskapet. Barnet lærer, ved å forstå. De forstår best ved å få gjøre ting selv og har et medfødt behov for å lære og utvikle seg.

DEN VOKSNE

Vi ser på de voksne som medforskere i barnets og barnegruppas utforskning av verden og den voksnes evne til å lytte blir avgjørende for kvaliteten i samspillet. Den voksne skal støtte og oppmuntre barna til selv å forske å finne ut av ting. Vi skal også være gode samtalepartnere for barna. Barna trenger voksne som har evne til å lytte og være opptatt av barna. Det den voksne tenker om barnets kompetanser påvirker hva de faktisk ser, kan og gjør. Dette krever at de voksne: Lytter i stedet for å snakke. Stiller spørsmål, i stedet for å gi svar. Viser nysgjerrighet i stedet for å gi informasjon. Utfordrer og oppmuntrer til utforskning i stedet for å overføre kunnskap. Voksne som kan tilrettelegge og stimulere slik at barna hele tiden tilegner seg ny kunnskap.

ROMMET – DEN TREDJE PEDAGOGEN

Gjennom å gjøre miljøet tilgjengelig med et rikt utvalg av materialer, gir vi barna tiltro til å finne sin egen vei til læring. Rommene vi ferdes i påvirker oss. Rommene taler til oss. Vårt mål er at rommene skal vise hva vi er opptatt av. Det kan gjøres f. eks med dokumentasjoner, spor, prosjekt-utstilling osv. Det som henges på veggene og som stilles ut er med på å påvirke sanseutviklingen.

Vi kaller de ulike lekeområdene/stasjonene for møteplasser, fordi barna her får mulighet for å være i dialog med hverandre og materialene. Det skal være innredet slik at rommene skal innby til lek, forskning og skapende aktiviteter. Material som barna trenger skal være lett tilgjengelig og oversiktlig plassert. Rommet skal forandre seg i takt med det som foregår på avdelingen.

Vi jobber for en bærekraftig utvikling gjennom respekt og ivaretagelse av materialer og verktøy. Vi legger til rette for utforskning og eksperimentering med ulikt gjenbruksmateriell og naturmaterialer. Vi har materialene tilgjengelig på hele barnehagen, som barna bruker i ulike kontekster. Tiltaket her blir å tilføre nye materialer etter behov og presenterer på en estetisk måte.

Uterommet er like viktig som rommene inne på barnehagen. Vi jobber for at alle rom skal være utfordrende, spennende, med små møteplasser. Møteplassene, ute og inne, skal invitere barna til utforskning, nysgjerrighet og gi utfordringer til aktiviteter og problemløsning.

DOKUMENTASJON

Mål: *De voksnes oppgave blir å synliggjøre barnas hverdag, gjennom observasjoner og dokumentasjoner. Dokumentasjonen skal gi et helhetlig inntrykk, være innbydende og pirre nysgjerrigheten.* Dokumentasjon handler om å synliggjøre praksis; det barna sier og tenker, men også hva man som pedagog sier og gjør sammen med barna. Dokumentasjonene synliggjøres gjennom bruk av foto, notater av hva barna sier og egne refleksjoner og utstillinger av barnas ulike uttrykksformer.

Dokumentasjonen er viktig fordi den synliggjør barnas arbeider for dem selv og tydeliggjør veien de har gått fra tanker om noe, til opplevelse, fordypning og bearbeidelse av ny viten. Den bidrar til å gi barna en ny identitet og

forsterker opplevelsen av å være en viktig del av gruppen, der hvert enkelt uttrykk og inntrykk er like verdifullt som den ved siden av.

De voksne bruker mye tid på faglige diskusjoner, der enkelt barn, gruppen og filosofien blir tatt opp, (på møter). Vi bruker noen av dokumentasjonene våre til å komme videre i arbeidet med barna – **Pedagogisk dokumentasjon:**

Pedagogisk dokumentasjon handler imidlertid ikke om å dokumentere praksis ved å gjengi hva praksis var i det øyeblikket den ble dokumentert. Pedagogisk dokumentasjon er snarere det den aktivt gjør og fremfører i relasjon til den pedagogiske praksisen hvor den skapes. (Lenz Taguchi)

PROSJEKTARBEID

Vi tror Reggio filosofien kan tilføre oss verdifulle synspunkter på hva en kan oppnå med alle barnas uttrykksevne ved å fordype seg i ett tema, gjennom prosjektarbeid. Det betyr at vi bruker lang tid og utnytter de muligheter som ligger i barnehagens nærmiljø og lokalkultur. Vi mener dette gir inspirasjon til alternative arbeidsmåter som forming, musikk, drama og bevegelse – barnet synliggjør sine sanser og skal få bruke hele kroppen.

Hvordan vi møter barna og vårt syn på barna har store konsekvenser for hva barna lærer, hvilke erfaringer de får og hvordan de opplever barnehagetiden. Vi bruker prosjektarbeid som arbeidsmåte og barnegruppene sees som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Vi er opptatt av at vi skal ha et miljø preget av glede, romslige mønstre, tilhørighet til hverandre og barnehagen. Det handler om et helhetlig menneskesyn, hvor vi hele tiden må diskutere og reflektere rundt hvilke praktiske konsekvenser det får for de valg vi tar i hverdagen.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modige, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger verdsettes og følges opp.

Rammeplanen for barnehagen

Prosjektarbeid er å forske på nye løsninger og finne andre måter å se verden på. Denne arbeidsmåten gir oss mulighet til å gå i dybden og jobbe med et tema over tid. Vi lytter til barnas spørsmål og leser deres kroppsspråk for å forsøke å utfordre dem videre med utgangspunkt i deres interesser. Vi holder på strukturen og organiseringen, og lar barnas interesser styre innholdet. Det er viktig at personalet lytter med hele kroppen og bruker pedagogisk dokumentasjon for å holde fokus, reflektere og finne veien videre i prosjektet.

Gruppene utarbeider prosjektplaner med utgangspunkt i utviklingsprosjektet. Vi tenker helhetlig og bruker planen som støtte for å holde fokus i dokumentasjoner og refleksjoner. Barna skal ha mulighet til å delta i planlegging og refleksjon, og prosjektet skal være synlig på avdelingen. Prosjektplanen brukes aktivt gjennom hele året og justeres ved behov. De refleksjoner vi gjør oss vil være tilgjengelige i de månedlige refleksjonsbrevene og i prosjektrapportene som ferdigstilles og oppsummeres hvert halvår (desember og juni).

DIGITALE VERKTØY

De første årene i livet er de viktigste. Alle barn fortjener en god barndom som gir dem muligheter for mestring, begeistring og ekte glede. Dette gir grunnlaget for et godt liv. De siste årene har digital teknologi fått en stadig mer sentral plass i samfunnet. Flexibiliteten og tilgjengeligheten til den digitale teknologien har ført til at den nå er integrert i mange andre teknologier. Det er dette som gjør at digital teknologi påvirker alle fagområder og store deler av samfunnet.

Når vi jobber med digital praksis, bygger vi på det analoge, det vi allerede gjør i barnehagen. Digital + Analog = sant! Det er viktig for oss at vi ikke bare skal være forbrukere av digital praksis, men at vi bruker den til noe kreativt. Det skal brukes av barna, med barna og for barna. Å la barna skape noe er naturlig og engasjerende for de. Ved å legge til rette for dette er barnehagen med på å legge grunnlag for kreative skapende mennesker for livet.

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidrar til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn» (Rpl s 44.)

Vi er opptatt av å forstå hva den moderne teknologien betyr for barn som vokser opp i dag og hvordan barnehagen kan gjøre seg nytte av den. Dette er nåtiden og fremtiden for barna våre også. Derfor blir det viktig at barna får mulighet til å bli kjent med å bruke digitale verktøy. Vi vil at de skal få erfaring med de forskjellige mulighetene som disse verktøyene tilbyr.

LÆRING

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst. Begrepet livslang læring viser til at læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Barnas nysgjerrighet, undring og interesser skal møtes med interesse av de voksne.

Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen. Personalets holdninger til og handlinger overfor barna og hverandre er avgjørende for at barna skal få en god læringsprosess og oppleve mestring. Barnehagen skal styrke barns læring i planlagte og spontane lærings situasjoner, og tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø hvor barnets medvirkning er i fokus, uansett alder, kjønn og sosial eller kulturell bakgrunn.

Barnehageloven § 3

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tilfro til egne evner. Barns medvirkning er et skritt i riktig retning, for å få erfaring med og innsikt i å være deltaker i et demokratisk samfunn. Vi er en Reggio Emilia – inspirert barnehage og selve filosofien bygger på demokrati og dialog. "Lyttende pedagogikk" blir brukt for å lytte og ha respekt for andres tanker.

BARNAS MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett for medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» Rammepanen. Å la barn medvirke krever kunnskap, ydmykhet og nærvær fra de voksnes side, til beste for enkelt barnet og kollektivet.

- Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset barnas alder og forutsetninger.
- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barna skal få en begynnende forståelse for demokrati hvor medvirkning er en verdi og en væremåte. Barna skal få oppleve medvirkning gjennom trygge rammer i smågrupper. Vi vil gi barna valg og reflektere sammen om hva vi har hatt fokus på.

Prosjekt som arbeidsform, - sammen med barna finne veien videre i prosjekter gjennom observasjon, refleksjon og dokumentasjon. Gi barna tid til å forske, undre seg og prøve ut egne ideer. - Alle voksne ser og lytter til barna, slik at de blir hørt når de gir uttrykk for sine meninger, ønsker og behov.

"Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet" (jf Barnehageloven § 1 og 3, Grunnloven §104 og FN's barnekonvensjon art 12 nr. 1).

Vi møter barns medvirkning ved å utarbeide og endre det fysiske miljøet etter barnas interesse, ved hjelp av pedagogisk dokumentasjon. Og gjennom gjenkalling i smågrupper. Vi bruker pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og for å løfte frem barns perspektiv. Alle gruppene har prosjektvegger for at barna skal kunne være delaktige i prosjektet og for å vise veien videre.

Det fysiske læringsmiljøet er tilpasset barnas alder og gir barna stor mulighet til selv å velge aktiviteter på egen hånd. På denne måten blir barna aktivt medvirkende gjennom dagen.

BARNAS MEDVIRKNING ER AVHENGIG AV VOKSNE SOM SNAKKER MED BARN, LYTTET OG SOM SER ETTER HVA DE KAN!

DANNING

«Vi blir ikke dannet om vi hele tiden skal være så perfekte!» Udir. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre, og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

Danning i barnehagen skal forankres i verdiene i formålet. Gjennom gode dannelsingsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.

...barna skal få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å møte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Rammeplanen for barnehagen

Begrepet gjenspeiler den helhetlige måten vi tenker rundt vårt oppdrag, og ligger til grunn for måten vi arbeider med barna. Barnehagen skal være en sterk formidler av medmenneskelige verdier. Personalet skal være gode rollemodeller som møter barna på en måte som støtter opp under et positivt selvbilde, og bidra til at barna utvikler selvtilit og pågangsmot. Dette betyr at personalets holdninger må preges av annerkjennelse og respekt for barnets egne innspill og vi må møte barnet med åpent sinn.

Vi skal støtte og veilede barna til å bli trygge på seg selv og oppmuntre dem til å dele sin kunnskap, omsorg og empati med andre. Vi ser at «Vennen», «Det er mitt valg!», «Steg for steg» og «Du og jeg og vi to» er med på å styrke barnas sosiale kompetanse, er et godt rammeverk for dette arbeidet også i forhold til barnas danning.

Vi skal være en barnehage som bygger på likeverd, demokrati og delaktighet. Dette handler ikke om at alle kan få gjøre som de selv vil, men om å gi rom for å tenke fritt og samtidig respektere andre.

Den gylne regel: "Vær mot andre som du vil andre skal være mot deg!"

7. ÅRETS SATSNINGSOMRÅDE:

«100 SPRÅKLIGHET!»

«Hvordan kan vi jobbe med språket gjennom estetiske læreprosesser?»

MÅL FOR UTVIKLINGSPROSJEKTET VÅRT

- Sette språkmiljø på agendaen gjennom estetiske læreprosesser.
- Utforske sanselige opplevelser sammen, slik at barna kan sette ord på spørsmål de undere seg over rundt ulike erfaringer/inntrykk som vi gir de.
- La barna uttrykke seg gjennom estetiske uttrykk for å sette ord på hva som opptar deres interesse!
- Samarbeid mellom barna som et viktig prinsipp!
- Bruke pedagogisk dokumentasjon som skal vise hvordan vi har jobbet gjennom et helt år.

Mange tenker at språk bare er det verbale, men det er det ikke. I Reggio Emilia filosofien sies det at barnet har 100 språk, 100 måter og uttrykke seg på. Barnets evne til lekenhet, kreativitet, nysgjerrighet, filosofering, utforskning, skaperglede m.m. Vi

ønsker å bruke estetiske prosessene til å jobbe med språket. Barnet skal få opplevelser og støtte til å bruke alle sine iboende sanser. Dette viser til en helhetlig tilnærming til språk, (Vygotsky). Han vektlegger språk som muligheter til å dele meninger, tanker, ideer og synspunkter med andre mennesker og ser på språket og tanker som sammenhengende og læring i fellesskap.

I DETTE UTVIKLINGSPROSJEKTET ØNSKER VI Å HA FOKUS PÅ:

- Det verbale språket gjennom å synliggjøre forholdet mellom praktisk handling og utvikling av barns tenking og språk.
- Hundrespråklighet, (en fellesnevner vi skal ha i Reggio Emilia nettverket i år).
- Delaktighet
- Pedagogisk dokumentasjon

Barn blir født inn i et språkmiljø og vi voksne har ansvar for å skape et godt språkmiljø. For å kunne støtte barna i dets språkutvikling, ønsker vi i Veslefrikk Barnehage å legge tilrette for et godt språkmiljø i barnehagen, gjennom estetiske prosesser.

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk... Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.»

(Rammeplanen for barnehagen).

Vi i Veslefrikk skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser. Vi skal gjennom prosjektet jobbe for at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen og fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling.

Tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har møteplasser som inviterer til samtaler, kommunikasjon og språklæringsmuligheter. Litteratur tilpasset barnas alder, interesse og fordypning i det prosjekterende arbeidet.
- Vi skal inkludere språkarbeidet i prosjektet, hverdagsaktivitetene, gjennom estetiske læreprosesser og det øvrige arbeidet i gruppene.
- Personalet er bevisste sin rolle som språklige rollemodeller, både for barn og andre voksne.
- Vi anerkjenner verdien av at barn har flere språk enn det verbale. Personalet er observante og lyttende også i møter med barn som ikke uttrykker seg verbalt.
- Personalet deler kompetanse på gode metoder og verktøy. Begreper som språk og inntrykk/uttrykk drøftes på personalmøter og refleksjoner og sees i sammenheng med vårt barnesyn og "100 måter å uttrykke oss på".
- Beholde og videreutvikle et godt og variert språkmiljø. Dette gjennom å ha smågrupper med barna, fokus på alle barnas 100 språk og måter å uttrykke seg på. Vi har ett variert fysisk læringsmiljø med mange valgmuligheter som bidrar til at hvert enkelt barn får meningsfulle dager i barnehagen.

Loris Malaguzzi, Reggio Emilias grunnlegger, legger vekt på barn som bærere og skapere av egen kultur. De er aktive deltakere i utviklingen av sin identitet, selvstendighet og kompetanse.

Barn er kompetente, nysgjerrige og forskende. Samspillet med de andre barna har stor betydning. I samspill med de andre og miljøet rundt, skaper barn ny kunnskap og egen identitet. Grunnlaget for vennskap blant barn legges i leken.

En av våre største oppgaver er å legge til rette for lek, slik at ALLE barn kan få mulighet til å delta. Noe av det viktigste vi ønsker å skape i barnehagen er en plass der ALLE barn skal tilhøre et fellesskap og kjenne seg kompetente!

Med utgangspunkt i den pedagogiske plattformen jobber vi med pedagogisk dokumentasjon for å finne nye veier og reflektere rundt vår egen praksis. Det er en målsetning at alle medarbeiderne skal se på seg selv som ansvarlige voksne hvor det forventes at man bidrar til faglige refleksjoner og utvikling, tar ansvar for helheten og bidrar til at ressurser fordeles på en hensiktsmessig måte.

Kommunikasjon – demokrati og lek – demokratiske møteplasser, er noe vi jobber med og videreutvikler til enhver tid. Vi jobber med kommunikasjon mellom barna, mellom voksne og barn, mellom voksne og voksne og mellom mennesker, rom og materialer.

Vi har utarbeidet egen prosjektplan med mål og metoder for prosjektene våre. Gjennom dokumentasjon synliggjør vi for barna, foreldrene, personalet prosesser og opplevelser barn og voksne har i barnehagen. Det gir oss grunnlag for refleksjon, diskusjon, videre planlegging og faglig utvikling i personalgruppa. Refleksjon over arbeidsprosesser gir personalet en felles kunnskapsbase, som igjen gir ny kunnskap og forståelse.

Observasjon --> Dokumentasjon --> Refleksjon --> Ny kunnskap

I barnehagen møter barn voksne som ser det unike hos hvert barn. Barna får rike muligheter til å utvikle tanker, mot og kunnskap. Vi må ha god kjennskap til de enkelte barnas interesser og mestring. **Gjennom å tilby varierte materialer og gjøre disse tilgjengelige ønsker vi å legge til rette for varierte uttrykksformersom:** språk, musikk, drama, matematikk, fysisk aktivitet, forming og utforskning av ulike materialer.mm. Refleksjon over ens egen rolle som voksen i barnehagen, og over barnas kunnskapsprosesser, observasjon-dokumentasjon- refleksjon - ny kunnskap.

Barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap sammen med andre barn, omgivelsene sine og nysgjerrige voksne. Barna lærer gjennom egne erfaringer og observasjoner i samspill med de andre barna. De tar del i en demokratisk virksomhet hvor de får erfare at deres meninger, tanker og ideer er betydningsfulle for felles skapet. Vi må se på barnehagen som en plass for danning til selv å lage seg en oppfatning og konstruere forståelse i konfrontasjonen mellom ulike perspektiv.

Ved å ha et ekstra fokus på å ha et fysisk miljø, stimulerer det også til god språkutvikling.

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn».

Rammeplanen for barnehagen

Gjennom våre valg av arbeidsmetoder, arbeidsverktøy, holdninger og handlinger skal vi ta vare på miljøet. Vi vil kildesortere, redusere avfall, ta vare på det vi har og reparere det som blir ødelagt. Vi velger å ha en stor grad av gjenbruksmaterialer og naturmaterialer i lek og læringsaktiviteter. Vi har fokus på et sunt kosthold.

Allerede i førskolealder legges grunnlaget for vennskap. Det er derfor viktig hvordan barnehagen legger opp til lek, læring og omsorg, da dette er arenaer hvor vennskapsbånd knyttes (Mørland, 2007). Barn er kompetente, nysgjerrige og forskende. I samspill med andre og miljøet rundt skaper barn ny kunnskap og egen

identitet. Grunnlaget for vennskap blant barn legges i leken. En av barnehagens største oppgaver blir å legge til rette for lek, slik at ALLE barn kan få mulighet til å delta.

De siste årene har vi jobbet bla med å finne og lage demokratiske møteplasser i barnehagen. Vi skal jobbe for å være en demokratisk møteplass hvor barna gis muligheter til å påvirke egen hverdag, hvor det skapes meningsfulle lærings-situasjoner, vennskap og hvor barna opplever glede og mestring. Ved å ha vilje og evne til å skape muligheter for barnas deltakelse og selvfremsstilling, oppdrar vi til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Vi må kunne skape noe nytt i fellesskap!

"For at jeg skal utvikle meg, må det finnes et du.

Vi er et utgangspunkt for jeg!"

Leif Strandberg Vygodskij i praktiken

PSYKOSIALT BARNEHAGEMILJØ OG LIKEVERD

Alle som kommer inn gjennom porten vår skal føle seg velkommen, og det skal være rom for mangfold.

Regjeringen, Kommunenes sentralforbund, Foreldreutvalget for grunnskolen, Utdanningsforbundet og Barneombudet inngikk 23. September 2002 en avtale om en aktiv innsats mot mobbing, Manifest mot mobbing. 1. januar 2021 tredde en ny lov i kraft: VIII Barnehagens Psykososiale barnehagemiljø § 41, § 42 og § 43.

"Et godt leke- og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen, at det er inkludert i barnegruppen og opplever å være betydningsfull for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse og noe barnet ser frem til."
[Prop. 96 L \(2019-2020\)](#)

Det psykososiale miljøet handler om hvordan den enkelte har det sammen med andre barn. Barnas emosjonelle og kognitive utvikling er knyttet til de rasjonelle erfaringene barna gjør. Barn er hele dagen involvert i relasjonsarbeid. Vi i barnehagen jobber for å skape gode erfaringer for barna. Et godt psykososialt miljø i barnehagen er et inkluderende miljø preget av gode relasjoner og samhandlingsmønster.

Hver høst har vi et særlig fokus på det å skape gode relasjoner blant barna og knytte vennskap. Det blir lagt vekt på gjensidig respekt og toleranse for hverandre uansett bakgrunn.

Vi oppfordrer dere foreldre til å bidra med deres erfaringer og kunnskaper i barnehagen, slik at vi på best mulig måte kan få en variert og innholdsrik hverdag. Ta gjerne med bilder, fortell oss om høytider og tradisjoner dere feirer, slik at vi kan markere dem også her i barnehagen.

Hvis dere bruker et annet språk enn norsk hjemme, vil vi gjerne lære oss noen ord på det språket. Si fra hvis det er noen markeringer som dere som foreldre ikke ønsker at deres barn skal delta på. Dette er noe vi skal etterspørre ved oppstart i barnehagen.

Det er vår oppgave å synliggjøre mangfoldet og ikke begrense barnas valg. Det er en selvfølge at gutter og jenter skal få de samme mulighetene, og at barnehagen synliggjør variasjoner og mangfold i samfunnet for eksempel i forhold til hva en familie kan være. Også her kan barn og foreldre bidra slik at barnehagen får større variasjon på det vi kan tilby.

MÅL TRYGT OG INKLUDERENDE LÆRINGSMILJØ

Barna skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø, fritt for mobbing.

Barna skal ha et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring.

Barna skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter og være godt forberedt til skolestart.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle ansatte skal ha god kjennskap til enkeltbarnets interesser og behov, foreldrenes ønsker, og samfunnets forventninger og utvikling. Sammen med barnehagens faglige kompetanse skal vi møte barna der de er og gi dem utfordringer for vekst og trivsel.
- Ved å fokusere på å utvikle barnas empati og medmenneskelighet tror vi at dette vil motvirke mobbing i barnehagen og senere i oppveksten.
- Vi har tro på at barnas tilgang til et spennende læringsmiljø, hvor samarbeid er veien til læring og en åpenhet for hverandres ressurser, vil være forebyggende for et mobbefritt miljø.
- Kvalitet gjennom refleksjon over egen praksis og en bevisst voksenrolle.
- Refleksjon over dokumentasjon og målsettingene og vil være verktøy og drivkraft i den faglige utviklingen.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE OG DIGITAL PRAKSIS

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- ☺ Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- ☺ Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- ☺ Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

PROGRESJONSPLAN-FAGOMRÅDENE

FAG-OMRÅDENE	SOL OG KOMETKAMERATER	KOMETER OG MÅNE	STJERNE
<p>KOMMUNIKASJON SPRÅK OG TEKST</p> 	<p>Møteplasser er merket med bilder og tekst.</p> <p>☺ Møteplassene er tilrettelagt for at barna skal bruke kommunikasjon i møte med hverandre, gjennom våre hundre språk, og det som kjennetegner aldersgruppen – toddlere.</p> <p>☺ Bøker er tilgjengelig for barna på sol og på språkrommet, samt høytlesning og samtale rundt det som blir lest sammen med voksne.</p> <p>☺ Vi bruker sang, rim og regler som støtte i samlinger og i hverdagen. Bruk av konkrete ved eventyrfortelling.</p> <p>☺ Tegn til tale som støtte til det verbale språket. Bruke språk og tegn ved overgangssituasjoner, ved beskrivelser, beskjeder og i dialog med barna.</p> <p>☺ Introduksjon av spill, eks Bildelotto</p> <p>☺ Dramatisk lek, som «borte titt tei», «nå kommer jeg og tar deg», - der vi går inn i andre roller.</p> <p>☺ Verbal og kroppslig kommunikasjon og samspill gjennom lek preget av glede og humor.</p>	<p>☺ Bruke språket i samhandling med andre, være i dialog over tid, bruke språket relevant til situasjonen.</p> <p>☺ Høytlesning og samtaler rundt bøker.</p> <p>☺ Vi snakker om bokstavlydene.</p> <p>☺ Konkreter i miljøet som gir kjennskap til bokstavene i alfabetet.</p> <p>☺ Miljøet er tilrettelagt for smågrupper for å støtte opp under dialogen mellom barna.</p> <p>☺ Bruke sanger, rim, regler og spill Møteplasser som inspirerer til å Fortelle</p> <p>☺ Tegn til tale og eller bilder som støtte til språket.</p> <p>☺ Språkrommet med tilgjengelige bøker</p>	<p>Vi øver på å lytte og vente på tur.</p> <p>☺ Vi øver opp våre lytte-/formidlings-/ og refleksjonsevner. Gjenfortelle og gjenskape.</p> <p>☺ Få et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser, kunnskaper, samtaler, og som inspirasjon til fabulering og nyskaping.</p> <p>☺ Arbeide med bøker gjennom høytlesning og, gjenfortelling, og gjenskape historien gjennom tegning og gjenbruksmaterialer.</p> <p>☺ Bli kjent med gåter og vitser, rim og regler.</p> <p>☺ Stimulere til nysgjerrighet.</p> <p>☺ Lytte til lyder og rytme i språket, og bli fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver.</p> <p>☺ Kunne skrive sitt eget navn og bli kjent med lydene i alfabetet.</p> <p>☺ Oppmuntre barna til å skrive selv, i ulike lekesituasjoner og prosjektarbeid, med støtte fra en voksen.</p> <p>☺ Tegn til tale og eller bilder som støtte til språket.</p> <p>☺ Alle representerte språk synliggjøres.</p>

PROGRESJONSPLAN-FAGOMRÅDENE

FAG-OMRÅDENE	SOL OG KOMETKAMERATER	KOMETER OG MÅNE	STJERNE
<p>KROPP, BEVEGELSE MAT OG HELSE</p> 	<p>Barnehagen er tilrettelagt for kroppslig bevegelse, både ute og inne. I barnehagens uterom, ligger forholdene til rette for ytterligere kroppslige utfordringer.</p> <p>☺ Korte turer i nærmiljøet hvor barna får gå selv. Med dette ønsker vi at barna blir kjent i nærområdet, tilegner seg kunnskap om området, samt sin egen kropp og dens muligheter og begrensninger.</p> <p>☺ Lek med balanse, rytme og grovmotorikk.</p> <p>☺ Etter hvert få være med å forsyne seg med mat under måltidene. Snakke om hva vi serverer.</p> <p>☺ Være med på å lage mat, smake på ingredienser. Ta vare på gleden ved å oppdage nye smaker og en god kultur i og rundt matsituasjonen.</p>	<p>☺ Få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Med varierte aktiviteter og ulike miljøer skaper vi arenaer hvor barna får utfordret seg selv og opplever mestring og progresjon.</p> <p>☺ Stimulere til bevegelsesglede gjennom fysisk aktivitet både inne og ute.</p> <p>☺ Lengre turer i skog og mark med fokus på å bli kjent med naturen i Spjelkavika.</p> <p>☺ Turene skal by på mulighet for progresjon i kroppsbeherskelse, motorikk, forståelse for dyr- og planteliv, og trafikk.</p> <p>☺ Barna skal også bli inspirert til å ta vare på naturen og lære å redusere negative påvirkninger på miljøet og fremme de positive.</p> <p>☺ Faste grupper for tur/fysisk aktivitet en gang pr. uke, (minst).</p> <p>☺ Være med å tilberede og dekke til og fra måltidene i barnehagen.</p> <p>☺ Alle bidrar til å skape en god opplevelse rundt måltidene.</p>	<p>☺ Stimulere til bevegelsesglede gjennom fysisk aktivitet både inne og ute. Turer/fysisk aktivitet hver uke.</p> <p>☺ Vi ønsker at barna skal kjenne til «regel-/og tradisjonsleker.»</p> <p>☺ Få kunnskap om menneskekroppen og forståelse sunt kosthold.</p> <p>☺ Vi prioriterer turer til områder lengre unna barnehagen.</p> <p>☺ Være med å tilberede og dekke til måltidene i barnehagen.</p> <p>☺ Vi arbeider for å skape gode holdninger rundt måltidene.</p> <p>☺ Vi skaper en kultur der man møter nye smaker og smaskombinasjoner med nysgjerrighet.</p>

PROGRESJONSPLAN-FAGOMRÅDENE

FAG-OMRÅDENE	SOL OG KOMETKAMERATENE	KOMETENE OG MÅNE	STJERNE
<p>KUNST, KULTUR OG KREATIVITET</p> 	<p>☺ Stimulere og utfordre til bruk av sansene våre. Bruk av hele kroppen i samspill med materialer.</p> <p>☺ Bli tilbudt taktilstimulerende materialer.</p> <p>☺ Det fysiske læringsmiljøet er tilrettelagt barnas kroppslighet, nysgjerrighet og eksperimentering.</p> <p>☺ Bli introdusert og kjent med ulike materialer og deres kvaliteter. La barna få erfaring i bredden og dybden der de får ta i bruk alle sine sanser.</p> <p>☺ Materialer plassert i barnas nærhet, slik at de ser hvilke muligheter de har i læringsmiljøet sitt. Noe visuelt tilgjengelig og noe fysisk tilgjengelig.</p>	<p>☺ Utvikle sin evne til å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom kunst, kultur, kreativitet og estetikk.</p> <p>☺ Bli introdusert for nye materialer og verktøy, og bli kjent med deres kvaliteter og bruksområder.</p> <p>☺ Gjenbruksmaterialer er en naturlig del av læringsmiljøet</p> <p>☺ Øve opp og kunne bruke disse på egen hånd.</p> <p>☺ Miljøet er utformet slik at barna kan uttrykke seg gjennom alle sine 100 språk.</p>	<p>☺ Skal få bruke sin materialkompetanse gjennom fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. Dette i et kreativ og mangfoldig læringsmiljø.</p> <p>☺ Utvikle en estetisk kompetanse hvor sansene blir stimulert.</p> <p>☺ Videreutvikle både fantasi og kreativitet i en utforskende holdning. Dette gjennom prosjekter, ulike provokasjoner som er tilrettelagt av personalet.</p>
<p>NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI</p> 	<p>☺ Bli kjent med årstidene, fenomener og teknikk gjennom sansing, oppdagelser, opplevelser, undersøkning, undring, eksperimentering, erfaring, samtaler, sang og refleksjon.</p> <p>☺ Bli introdusert for naturmateriale og gjenbruksmaterialer gjennom lek, utforskning og skapende aktivitet</p>	<p>☺ Skaffe seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.</p> <p>☺ Skape sammenheng mellom naturmaterialer til bruk i skapende prosesser i barnehagen.</p> <p>☺ Få kjennskap til gjenbruk og kildesortering.</p> <p>☺ Ta vare på det vi har av ressurser</p>	<p>Vi arbeider for at barna skal få gode erfaringer og kunnskap om friluftsliv til ulike årstider.</p> <p>☺ Utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer.</p> <p>☺ Få en forståelse av hvordan en bruker, og samtidig tar vare på miljøet og naturen.</p>

PROGRESJONSPLAN-FAGOMRÅDENE

FAG-OMRÅDENE	SOL OG KOMETKAMERATER	KOMETER OG MÅNE	STJERNE
<p>NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI</p> 	<p>☺ Voksne viser holdninger og verdier gjennom å være gode forbilder i barnehagen, som eks hvordan vi tar vare på vår omverden, materialer, natur og levende organismer etc.</p> <p>☺ Barna skal få <i>begynnende</i> erfaring med tekniske hjelpemidler – i situasjoner der det er naturlig.</p> <p>☺ Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.</p>	<p>og materialer i miljøet og naturen. Barna deltar i kildesortering</p> <p>☺ Barna skal få <i>mer</i> erfaring med forskjellige tekniske hjelpemidler.</p> <p>☺ Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.</p> <p>☺ Barna skal få <i>begynnende</i> erfaring med lyd og lydopptak- og digital fortelling.</p> <p>☺ Barna skal få erfaring med kreativitet og variert programvare.</p>	<p>☺ Benytte gjenbruksmaterieil og naturmaterialer bevisst i lek og prosjekter.</p> <p>☺ Bli bevisst på tiltak for å spare miljøet, som f.eks. slå av lys i rom vi ikke er i.</p> <p>☺ Begrense papirbruk.</p> <p>☺ Redusere forbruk ved å bruke ting på nye måter.</p> <p>☺ Barna fotografere og dokumenterer barnehagehverdagen sin.</p> <p>☺ Barna er med og produserer nye produkt av egne bilder.</p> <p>☺ Barna skal få mer erfaring med lyd, lydopptak og digital fortelling.</p> <p>☺ Barna skal få erfaring med kreative og varierte nettsider.</p> <p>☺ Alle barna skal få anledning til å bruke datamaskin og forskjellige digitale verktøy.</p>
<p>ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI</p> 	<p>☺ Snakke om og bli kjent med egne og andres følelser.</p> <p>☺ Få gi uttrykk for og bli kjent med egne tanker og følelser, få oppleve andre barns tanker og følelser – gjennom opplevelse, erfaring, sanser, samspill, sette ord på, gi uttrykk for, og en aktiv deltakende, lyttende voksen. Gi uttrykk gjennom de hundre språk.</p> <p>☺ I samarbeid med foreldre få kjennskap til familiens markeringer av høytidsdager og andre kulturelle begivenheter</p>	<p>☺ Vi trøster og viser omsorg for hverandre. Vi bruker språket dersom det oppstår konflikter.</p> <p>☺ Bli utfordret til å stille spørsmål barna kan undre seg over uten å få direkte svar.</p> <p>☺ Vise respekt for at vi er forskjellige og kommer fra ulike kulturer.</p> <p>☺ Barna bidrar til markering av høytidsdager og andre kulturelle begivenheter.</p>	<p>☺ Jobbe bevisst med å skape gode relasjoner, vennskap og inkludering.</p> <p>☺ Øvelse og erfaring i å stole på egne teorier og lytte og respektere andres teorier.</p> <p>☺ Øvelse og erfaring med filosofisk tekning gjennom å stille åpne spørsmål og ikke gi ferdige svar.</p> <p>☺ Sette oss inn i de religioner og kulturer som er representert på avdelingen. Med fokus på å lære om tro og ikke til tro.</p>

PROGRESJONSPLAN-FAGOMRÅDENE

FAG-OMRÅDENE	SOL OG KOMETKAMERATER	KOMETER OG MÅNE	STJERNE
<p>NÆRMILJØ OG SAMFUNN</p> 	<p>☺ Bli kjent med nærmiljøet gjennom turer ut av barnehagen.</p> <p>☺ Benytte eksterne tilbud som feks biblioteket.</p> <p>☺ skog, sjø og veiene rundt barnehagen vår</p> <p>😊 bli godt kjent med nærmiljøet vårt. Dette gjennom turer, opplevelser, samtaler og bilder</p>	<p>☺ Blir introdusert for trafikkregler, (og av kollektiv trafikk).</p> <p>(☺ Besøker Bingsa gjenbruksstasjon aktivt – når dette er kommet i gang).</p> <p>☺ skog, vann, sjø og veiene rundt barnehagen vår.</p> <p>😊 bli godt kjent med nærmiljøet vårt. Dette gjennom turer, opplevelser, samtaler og bilder.</p>	<p>☺ Har et medansvar for å ta vare på miljøet.</p> <p>☺ skog, vann, sjø og veiene rundt barnehagen vår.</p> <p>😊 bli godt kjent med nærmiljøet vårt. Dette gjennom turer, opplevelser, samtaler og bilder</p> <p>☺ Jobber med trafikkregler og førstehjelp.</p>
<p>ANTALL, ROM OG FORM</p> 	<p>☺ Bli kjent med ulike matematiske begreper; mengde, volum, antall, vekt, høyde, størrelse, form, kontraster, preposisjoner</p> <p>☺ Bli kjent med de ulike begrepene gjennom oppdagelse, opplevelse, undersøkelse, eksperimentering, undring og erfaring.</p> <p>☺ Peke ut retninger, f.eks til avdelingen og til ulike møteplasser.</p>	<p>☺ Jobbe aktivt med former, størrelser, antall, mengde, volum, vekt, høyde, størrelse, par kobling, klassifisering og sortering.</p> <p>☺ Legge til rette for konstruksjon gjennom lek.</p> <p>☺ Kunne orientere seg i barnehagen.</p> <p>☺ Kunne anvende plasseringsbegreper (under, over, ved siden av).</p>	<p>☺ Hjelp barna til å oppdage matematikken i de daglige aktivitetene og prosjektene på avdelingen.</p> <p>☺ Oppleve glede ved å utforske og leke med tall og former.</p> <p>☺ Tilegne seg og bruke gode og anvendbare matematiske begreper og strategier.</p> <p>☺ Rydde, kategorisere, sortere.</p> <p>☺ Kunne orientere seg i nærmiljøet og veien til barnehagen, nærskolen, butikkene og brannstasjonen.</p>

PROGRESJONSPLAN-DIGITAL PRAKSIS

	SOL OG KOMETKAMERATER	KOMETER OG MÅNE	STJERNE
<p>MÅL: Barna skal få erfaring med forskjellige digitale verktøy.</p> <p>Personalet skal bruke digitale verktøy i situasjoner der det er naturlig, og ha fokus på en kreativ bruk av disse verktøyene sammen med barna.</p> 	<p>Barna skal få <i>begynnende</i> erfaring med tekniske hjelpemidler – i situasjoner der det er naturlig.</p> <p>Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.</p> <p>Møteplasser som er tilgjengelig for at barna skal bruke digital praksis sammen med hverandre.</p> <p>Introduksjon av ulike typer digitale verktøy som barna kan bruke alene og sammen.</p> <p>Lek preget av glede og humor.</p> <p>Barna kan være med de voksne når de bruker tekniske hjelpemidler, (f.eks; miksmaster, datamaskin, digitalkamera, kopimaskin, skriver, skanner, iPad, elektronisk lupe).</p> <p>Barna kan fotografere, være med og skrive ut bildene, og fortelle hva de ser (f.eks; dokumentasjon av egne opplevelser i for eksempel: prosjekt, dagsrapport, digitalfortelling).</p> <p>S for Sindre!</p>	<p>Barna skal få <i>mer</i> erfaring med forskjellige tekniske hjelpemidler.</p> <p>Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.</p> <p>Barna skal få <i>begynnende</i> erfaring med lyd og lydopptak- og digital fortelling.</p> <p>Barna skal få erfaring med kreativitet og variert programvare.</p> <p>Barna får være med voksne når de bruker tekniske hjelpemidler.</p> <p>Barna kan fotografere selv, skrive bildene ut og fortelle hva de ser.</p> <p>Barna er med og dokumenterer feks, prosjektet de jobber med, dagsrapport, plakater, digitalfortelling, temabøker og bildecollager.</p> <p>Barna skal få kopiere og skanne.</p> <p>Barna er med å tar opp lyd (sang/rim og regler/ lyder/samtale).</p> <p>Barna får anledning til å eksperimentere for eksempel i tegneprogram, på Ipad eller datamaskin.</p> <p>Personalet skal tilby spill og programvare som utfordrer barna kreativt, språklig og matematisk: farge, mønster, symmetri, årsak-virkning m.m.</p>	<p>Barna kan fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin.</p> <p>Barna er med og produserer nye produkt av egne bilder.</p> <p>Barna skal få mer erfaring med lyd og lydopptak.</p> <p>Barna får være med og skape og produsere en digital fortelling.</p> <p>Barna skal få erfaring med kreative og varierte nettsider.</p> <p>Alle barna skal få anledning til å bruke Ipad/data og forskjellige digitale verktøy.</p> <p>Barna kan for eksempel være "dagens fotograf" og selv lage dokumentasjon til f.eks en dagsrapport: fotografere selv, legger de inn på kidplan eller skriver bildene ut og lager/skriver tekst til, (tekstskaping).</p> <p>Barna dokumenterer med bilder og tekst til prosjektet sitt/lager annen dokumentasjon.</p> <p>Barna kan lage spill/temabok/bildecollage, f.eks med utgangspunkt i et aktuelt tema, gjerne med barnas egne bilder.</p> <p>Barna produserer animasjonsfilm – og skaper fortellingen selv.</p> <p>Personalet skal legge til rette for lekeskriving og støtte barna i å skrive bokstaver, tall og symbol på datamaskin/iPad.</p> <p>Personalet søker etter fakta og leter opp informasjon på internett sammen med barna feks: finner bilder, kart, oppskrifter med mer.</p>

Antall, rom og form

Mengder, tall og størrelser finner vi mye av i hverdagen og i leken. Hvor mange skal du ha? Dette er den største! Den koster 5, kroner!

Natur, miljø og teknologi

Hvis vi blir glade i naturen, så ønsker vi å bevare den når vi blir store?

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Barnehagen skal bidra til at barn får undre seg, eksperimentere, systematisere og samtale om fenomener i den fysiske verdenen og videre **erfare**... Vi undersøker papir med digital lupe! hvordan teknikk kan brukes i **leken** og hverdagslivet

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi går på tur. Leker og trener hele dagen.. Prøv å følge oss..! Barn er fysisk aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gr.l motoriske ferdigheter og god helse utvikles i barnehagealder. Gjennom kroppslig mestring utvikler barn en positiv selvoppfatning og bevissthet om kropp og helse. Barnehagen skal bidra til gode vaner og sunt kosthold.

Kommunikasjon, språk og tekst

I leken kommuniserer vi og utvikler språket. Vi har Språksprell og barnemøter på 3/4 års gruppene og oppover. All samhandling er kommunikasjon. Å utvikle språket, både verbalt og nonverbalt, er av stor betydning.

Gjennom språket lærer barn å forstå verden, og får en økende innsikt i seg selv. Språket gir identitet og tilhørighet

Vi bruker de 3 pedagogene:

Den voksne - barnet - rommet, i alt vi gjør!

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen er en del av et nærmiljø som gir muligheter for læring og utforskning. Barnehagen hører til en sammenheng og er en del av et nærmiljø. Gjennom barns erfaring med medvirkning i barnehagen får de en første kjennskap til demokratiske prinsipper. Slik utvikles tillit til egen deltakelse i, og påvirkning av fellesskapet

Etikk, religion og filosofi

Undring og refleksjon får sin naturlige plass hvis vi har tid til å lytte

Både inne og ute i naturen får vi tid og ro til å undre oss og stille store spørsmål. Barnehagen skal gi rom for undring og samtaler og møte barnas spørsmål med respekt. Vi trener også på sosial kompetanse gjennom: **Steg for steg/Du og jeg og vi to/ Det er mitt valg/Venner/Grønne og røde tanker**

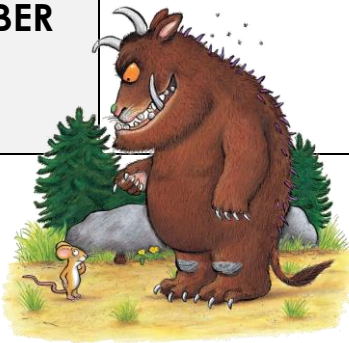

Kunst, kultur og kreativitet

Vi skal eksperimentere og leke med uttrykk og materialer. Vi skal bruke "barns 100 språk". Det gir skaperglede! Kulturelle opplevelser og å skape noe felles, bidrar til samhörighet.

HØST 2024

MÅNED	TEMA	PEDAGOGISKE FORMULERINGER	EKSEMPEL ARBEIDSMÅTER	HANDLINGS MÅL
AUGUST OG SEPTEMBER	TILVENNING BRANNVERN (uke 38) 	Barn og voksne skal bli kjent med hverandre. Barna skal utvikle trygghet og gruppe tilhørighet. Barna skal få innføring i forebyggende brannvern. Barna skal innarbeide regler og rutiner ved brann.	- Fast dagsrytme - Tid til å leke ute og inne - Turer i barnehagens nærmiljø, gjøre deg erfaringer med ulike materialer og uttrykksformer. - Samtale om brann og brannvern. - Brannøvelse - Få besøk av Bjørnis og brannbilen? 	Planleggingsdag 22 og 23. august «Bli kjent fest – og Barnehagestafetten» for alle sammen ☺ Onsdag 4. september kl 16.00 Uke 36 Vennekapsuke Brannøvelse 20. sept.
SEPTEMBER OG OKTOBER	«100språkligheten!» 	- Gruppene starter opp med prosjektarbeid som skal fremme erfaringer og opplevelser med ulike materialer og uttrykksformer. Vi jobber med prosjekt. -Skape nysgjerrighet og interesse for det prosjektet det jobbes med. -Barna skal lære å gi uttrykk for de inntrykk de utsettes for.	- Legge til rette det fysiske miljøet i barnehagen – for gode møteplasser, språk og lekemiljø, digital praksis, lek, vennskap, forskning og læring. - Bruke nærmiljøet, lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett som inspirasjon. 	Torsdag 5. september ?- Besøk av fjorårets "stjerne barn" 25.09: Foreldremøte Evakueringsøvelse ute og inn 27. september Høstfest For alle barna! Fredag 4. oktober.

VINTER 2024

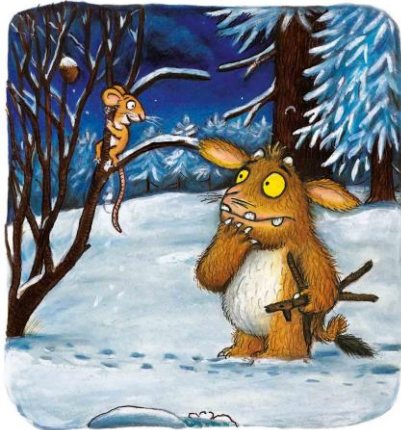
MÅNED	TEMA	PEDAGOGISKE FORMULERINGER	EKSEMPEL ARBEIDSMÅTER	HANDLINGS MÅL
NOVEMBER OG DESEMBER	«100språkligheten!» JULE FORBERED. OG ADVENT / JUL	<p>Barna skal få et positivt forhold til julen ved å føle ro, varme, glede og samhold.</p> <p>Lage forventninger og spenning i adventstiden.</p> <p>Barna skal få kjennskap til hvordan folk flest feirer jul.</p> <p>Bringe videre tradisjoner</p> <p>Barna skal få gleden av å skape noe selv.</p> <p>Skape giverglede hos barna</p>	<p>- Starte dagene i desember med adventstund (adventskalender, lys osv.)</p> <p>- Vi leser/synger gamle og nye julefortellinger/sanger.</p> <p>- Barna lager egne julegaver til familien.</p>	<p>29. november – GLØGG og PEPPERKAKER til alle som har tid når dere henter ☺</p> <p>Lucia feiring Fredag 13. desember</p> <p>Nissefest for barna Tirsdag 17. desember</p> <p>Julestengt 24.-26. desember</p>

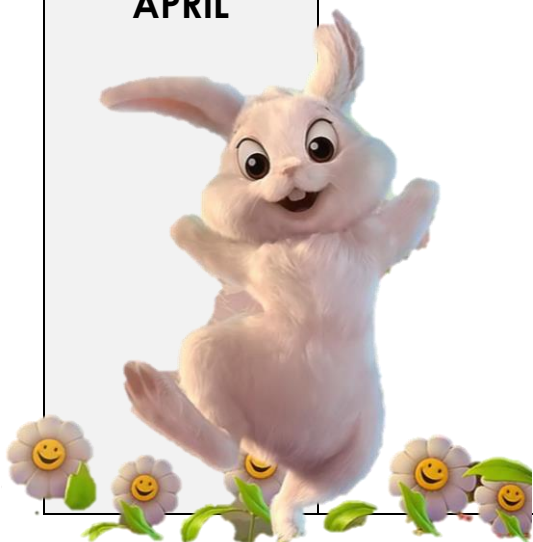

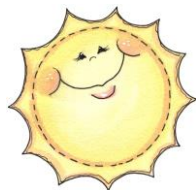

VINTER / VÅR 2025

MÅNED	TEMA	PEDAGOGISKE FORMULERINGER	EKSEMPEL ARBEIDSMÅTER	HANDLINGS MÅL
JANUAR, FEBRUAR, MARS, OG APRIL	«100språkligheten!» PÅSKE	<p>- Gruppene starter opp med prosjektarbeid som skal fremme erfaringer og opplevelser med ulike materialer og uttryksformer. Vi jobber med prosjekt.</p> <p>-Skape nysgjerrighet og interesse for det prosjektet det jobbes med.</p> <p>-Barna skal lære å gi uttrykk for de inntrykk de utsettes for.</p> <p>Barna skal få føle gleden ved å ivareta påsketradisjoner.</p> <p>Barna skal få kunnskap om hvorfor vi feirer påske.</p>	<p>- Legge til rette det fysiske miljøet i barnehagen – for gode møteplasser, språk og lekemiljø, digital praksis, lek, vennskap, forskning og læring</p> <p>- Bruke nærmiljøet, lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett som inspirasjon.</p> <p>- Vi lager påskepynt - Barna får lære påskesanger</p>	<p>Planleggingsdag Torsdag 2. januar</p> <p>6. februar Samefolkets dag</p> <p>Karneval Fredag 28. februar</p> <p>"Barnehage dagen" 11.mars – tema ikke bestemt» felles foreldre kaffe ☺</p> <p>Påskelunsj For barna Fredag 11. april</p> <p>Påskeferie 17.04 - 21.04</p> <p>Foreldre og årsmøte Ca onsdag 2. april.</p>

VÅR / SOMMER 2026

MÅNED	TEMA	PEDAGOGISKE FORMULERINGER	EKSEMPEL ARBEIDSMÅTER	HANDLINGS MÅL
MAI 	17. MAI OG BRANNVERN (ca 1 uke)	Barna skal få kjennskap til dagen og det norske flagg Barna skal få innføring i forebyggene brannvern. Barna skal innarbeide regler og rutiner ved brann.	- Lære 17. mai sanger - Gå i tog - Ulike formingsaktiviteter - Samtale om brann og brannvern - Brannøvelse. - Besøke brannstasjonen?	17. mai tog Planleggingsdag Fredag 30. mai Vårløp/aktivitetsdag/idrettsdag - når været er bra ☺
JUNI OG JULI	«100språkligheten!»	- Gruppene starter opp med prosjektarbeid som skal fremme erfaringer og opplevelser med ulike materialer og uttryksformer. Vi jobber med prosjekt. -Skape nysgjerrighet og interesse for det prosjektet det jobbes med. -Barna skal lære å gi uttrykk for de inntrykk de utsettes for.	- Legge til rette det fysiske miljøet i barnehagen – for gode møteplasser, språk og lekemiljø, digital praksis, lek, vennskap, forskning og læring - Bruke nærmiljøet, lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett som inspirasjon.	avslutning for Stjerne ? JUNI og Overnatting ? JUNI

Vi bruker det periodebestemte innholdet som en idébank og tar forbehold om endringer. I løpet av året dukker det alltid opp ting uten om det vi har planlagt som fasinerer og interesserer barna. Dette kan bli tema for hele eller deler av barnegruppa. Det blir en planleggingsdag på våren som vi ikke har satt dato for enda.

9. BARNEGRUPPENE I BARNEHAGEN

SOL: De små sol strålene våre på småbarnsavdelingen.

KOMET KAMERATENE: De yngste på stor avd, en ny verden åpenbarer seg.

KOMETENE: Liten og stor! På full fart opp og frem.

MÅNE: De undrende nysgjerrige barna.

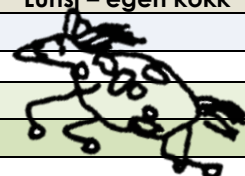
STJERNE: De eldste barna på stor avdeling, ingen skal gå ut av Veslefrikk uten å bli sin egen stjerne!

Bakgrunnen for navnevalget på gruppene er at vi synes at *alle barn skinner på sin måte og at det er vår oppgave å få de til å skinne best!*

Barn er kunnskapshungrige og nysgjerrige. De vil stadig vite mer, og er på en endeløs jakt etter å forstå og lære om verden rundt seg. Vi jobber med forskjellige opplegg spesielt tilrettelagt hver enkelt aldersgruppe. Barna blir delt i 1, 2, 3, 4, og 5 års grupper for at barna skal få størst utbytte. De får oppleve og være med på ulike aktiviteter i takt med alder.

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Kl 8.20-9.00 frokost på basen				
Kl 8.30: Aktiviteter på "Språkrommet", "Konstruksjonsrommet" og Atelieret - Felles lek ellers på huset. Ca kl 9 KK på basen				
SOL PROSJEKT	SOL TUR	SOL PROSJEKT	SOL PROSJEKT	SOL TUR
Lek, felles aktiviteter og prosjekter. Møtedag For de voksne.	KOMETKAMERATENE ATELIER/PROSJEKT	KOMETKAMERATENE TUR	KOMETKAMERATENE PROSJEKT	KOMETKAMERATENE PROSJEKT
	KOMETENE TUR	KOMETENE PROSJEKT	KOMETENE ATELIER/PROSJEKT	KOMETENE PROSJEKT
	MÅNE ATELIER/PROSJEKT	MÅNE ATELIER/PROSJEKT	MÅNE PROSJEKT	MÅNE PROSJEKT
	STJERNE PROSJEKT	STJERNE TUR	STJERNE ATELIER/PROSJEKT	STJERNE ATELIER/PROSJEKT
Lunsj – egen kokk	Lunsj	Lunsj	Varm lunsj– egen kokk☺	Felles aktiviteter på atelieret for alle gr ☺ Lunsj – egen kokk
Utetid/sovetid ☺				
Lek og felles aktiviteter ☺				
Kl 14.30 Frukt og skiver ☺				
Lek frem til stengetid Kl 17.00				

Alle gruppene jobber med ulike prosjekter og aktiviteter. Vi har i utgptk en fast ukeplan, (denne følges ikke i desember, juli eller i de ulike feriene):

Vi ønsker å gi barna den tid de trenger, for at de skal bli mest mulig selvstendig. Barna på stor avdeling skal etter hvert få velge hvor vi skal gå på tur, bla ut ifra de stedene vi har besøkt gjennom høsten.

Det er viktig for oss at arbeidet skal bli preget av lystbetont læring der en vektlegger leken og nysgjerrigheten til det undrende barnet.

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.» Rammeplan for barnehagen. Barnet skal få tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn.

Vi gir barna tett oppfølging den første tiden slik at de kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Vi har egen tilvenningsplan for de på Sol og de på Stor avdeling – all tilpassing er likevel individuell. Barna bruker ulik tid på å tilpasse seg og bli trygge. (Tilvenningsplan sendes sammen med info når en får plass i barnehagen).

FRA SOL TIL STOR AVD

Fra barnets 2. år begynner de på stor avd fra høsten av. Sol og stor avdeling har et tett samarbeid og sol barna besøker jevnlig stor avdeling, utforsker rom og blir kjent med små og store. Spesielt våren brukes til hyppige besøk på stor avd. Siden vi har felles bad og uteområde, ser de små alle de andre hver eneste dag ☺

BARNEHAGE – SKOLE - STJERNE OPPLEVELSER

Det siste året barna er i barnehagen ønsker vi at de skal få flere og ulike typer opplevelser enn de har hatt tidligere. Vi synes det er viktig at barna det siste året får oppleve ting som bare er deres. Det gjør det siste året til et «Stjerneår», der de eldste får en noe annen posisjon i gruppa.

Ved å skape tradisjoner på spesielle ting for de eldste skaper også forventning fra de yngre, og en viss oversikt over hva en har i vente. Vi ønsker å gi dem opplevelser som gir nye impulser både til lek og annen kreativ utfoldelse, og spennende opplevelser som utfordrer barnets yteevne og grenser.

Stjerne har tradisjon på å overnatte i egen lavvo hver vår og dra på turer til bla Kollen.

Hvordan gjøre barna best mulig forberedt på skolestart?

FORELDRENE

Foreldremøte høsten før skolestart; informasjon om barnehagens pedagogiske opplegg, foreldrenes rolle og utdeling av brosjyre, (overgang barnehage-skole).

MESTRING

Alle barn skal oppleve mestring, utfra alder, funksjonsnivå og bakgrunn. I barnehagen får barna utfordringer tilpasset barns ulike behov og utviklingsnivå, og personalet sørger for at det er progresjon i barnas opplevelser gjennom den tiden de går i barnehagen.

I BARNEHAGEN FORBEREDES BARN TIL SKOLEN GJENNOM

Gjennom årene på barnehagen blir barna forberedt til skolestart. De selvstendigjøres og lærer seg sosialkompetanse og regler. "Språksprell", «Trapoline» "Tarkus" og «Henry førstehjelp» er program vi bruker gjennom de to siste årene, som går på å stimulere og klargjøre barna for lese og skriveaktiviteter og forberedelser til å være ute i trafikken. Disse programmene er bare en liten del av det som skal forberede barna til skolen. Stjerne vil i tillegg, ha samtaler med barna å reflektere over hvordan det er å gå på skolen.

ERFARINGER

Gi barna så mange erfaringer som mulig «med alt», gjennom lek, forske på nye løsninger, egne sanser, materialer, opplevelser og barnehagehverdagen - fra de begynner i barnehagen. Tilby alle et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø. *Barn lærer gjennom å konstruere sin egen kunnskap sammen med andre barn, omgivelsene sine og nysgjerrige voksne.*

TRYGGHET

Gi barna **trygghet** i form av forutsigbarhet og troen på egne muligheter.

SOSIAL KOMPETASE

Å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Ta andres perspektiv, vise omsorg, inngå på en positiv måte i grupper, for eksempel i lek, hevde seg selv på en rimelig måte, men samtidig avpasse sin atferd etter den sosiale konteksten. Barna trener på å vente på tur, ta imot en beskjed, overganger. De øver på å være selvstendig og gjennomføre oppgaver osv. Barna lærer gjennom egne erfaringer og observasjoner i samspill med de andre barna.

SPRÅK

Denne aldersgruppa begynner å interessere seg mer for å tulle med ord, dikte selv, og lukte litt på bokstaver og tall. De lærer nye og vanskeligere ord hele tiden, og ordforrådet øker i rivende fart. Dette er året for de store språklige oppdagelser.

Det stadig bedre språket gjør at mange barn nå begynner å bli flinke til å løse konflikter. Konflikter kan løses verbalt, og i mindre grad fysisk. Empatiske ferdigheter videreutvikles i denne alderen. Som et resultat har femåringen lettere for å dele og leke med andre. Vi jobber hele tiden for å styrke barnas sosiale kompetanse. Dette gjør vi i "her og nå" situasjoner og i egne "sosial kompetansesamlinger".

Møte bokstaver og ord i det fysiske barnehagemiljøet, gjennom plakater som henger oppe som barna har et forhold til – navnet sitt på plassen sin, tulle med ord, øve på begrep og språkforståelse, rim og regler, dikte selv, gjenfortelle/lage egne historier, lytte til høytlesing/lydbok m.m.

SAMARBEID BARNEHAGE-SKOLE

Førskolebarna besøker skolen. Barnehagen overfører nødvendig informasjon til skolen etter egen prosedyre, (og eventuelt alltid med foreldrenes samtykke).

Barna skal bli verdsatt for den de er og det de har med seg. I barnehagen legges grunnlaget for det skolen og resten av livet skal bygge videre på 😊

10. VURDERING OG VURDERINGSMETODER

Personalet i barnehagen observerer, dokumenterer og vurderer daglig sitt arbeid. Vi iakttar og deltar i barnas aktiviteter og vurderer våre handlinger, barnehagens program og virksomhet ut fra dette.

Vurderingen støtter personalet i planleggingen, og bidrar til å sikre at utviklingen av barnehagen skjer på en bevisst måte. Vurderingen omfatter både det enkelte barns utvikling og barnegruppen som helhet. Vurderinger blir og gjort i forhold til personligutvikling og samarbeid, forhold mellom barn og voksen, og barnehagen som organisasjon og foreldresamarbeid.

Ved å vurdere arbeidet vårt i barnehagen er vi med på å sikre oss kunnskap om barna sitt utbytte av barnehageoppholdet og utviklingen av barnehagen som institusjon.

Vi bruker pedagogisk dokumentasjon for å involvere barna i planlegging og vurderingsarbeidet og i personalgruppen for å reflektere, skaffe ny kunnskap og forandre fremgangsmåte, slik at vi kontinuerlig lærer og utvikler oss videre.

DISSE OMRÅDENE BØR VURDERES:

- ☺ Det enkelte barns utvikling og trivsel
- ☺ Hvordan barnegruppen fungerer
- ☺ Den enkelte voksne og personalgr som team
- ☺ Arbeidet vårt i barnehagen
- ☺ Foreldresamarbeidet
- ☺ Barnehagen som organisasjon

Plan for vurdering ved Veslefrikk barnehage:

- Observasjon av enkeltbarn og grupper av barn minst to ganger p.r. (oktober/februar), og ved behov. Uformell observasjon kontinuerlig. Gjennomgang og diskusjon på avdelingsmøte.
- Diskusjoner på personalmøte om arbeidet vårt med barna og organiseringen av barnehagen.
- Avsatt tid til vurdering når vi avslutter emneopplegg.
- Siste personalmøtet før sommeren blir avsatt til vurdering og nye planer til neste barnehageår.

11. SLUTTORD

For at vår årsplan og vårt arbeid skal utvikles og forbedres, kan dere foreldre være til stor hjelp. Dere kan komme med nye ideer, og innvendinger til tidligere arbeid. Dere foreldre får reaksjoner fra barna hjemme som ikke kommer til uttrykk i barnehagen. Slike reaksjoner er viktig utgangspunkt for oss ved senere planlegging.

Vi skal gjøre vårt til at også dette blir et spennende, innholdsrikt og utviklende år for både små og store.

For personalet
Grete Yndestad Ski, styrer
Godkjent av SU: 20.06.24

